

Býci plemenní licentovaní.

I. V království českém bylo licentování býků plemenných upraveno zák. ze dne 21. dubna 1887 č. 32 z. z. způsobem následujícím:

Ku plemenitbě skotu hovězího lze připouštět jen licentované býky plemenné. Licentovaným jest býk, kterého příslušná komise ohledací uzná ku plemenitbě způsobilým. Komise ohledací jsou velmi důležitým činitelem, majíť poskytovati rady při koupi a výchově býků, by se chov skotu hovězího zveleboval čistokrevnými býky plemenníky; při tom řídí se instrukcemi, jež vydal zemský výbor ve srozumění s radou zemědělskou (výn. míst. ze dne 19. září 1888 č. 79.097, čís. 51 z. z.).

Komise ohledací zřídí se v každém okresu zastupitelském a v každém městě se zvláštním řádem obecním na tři leta a skládá se ze tří členů a sice: z důvěrníka, jehož zvolí výbor zemský ve srozumění s radou zemědělskou, jenž bydlí v okresu neb ve městě a který jest zároveň předsedou komise ohledací, a ze dvou znalců, zvolených výborem okresním, po případě zastupitelstvem městským. Tímtež způsobem zvolí se pro případ zaneprázdnění těchto členů tři náhradníci. Komise však mimo to mohou si přibrati ku poradě zvěrolékaře. Členství komise jest úřadem čestným, takže nahražují se členům komise toliko hotové výlohy z fondu okresního, a ve městech z fondu obecního.

Komise ohledací oznámí výboru okresnímu, po případě radě městské nejméně 14 dní napřed den a místo, kdy a kde v obcích v obvodu komise ležících ohledání a licentování předsevzítí hodlá, což okresní výbor, po případě rada městská veřejně vyhlásí. Ohledací komise rozhoduje většinou hlasů o způsobilosti býka ku plemenitbě, a její usnesení jest nezvratné a není z něho odvolání. Uznala-li komise býka ku plemenitbě způsobilým, vydá majiteli k účelu užívání býka ku plemenitbě list povolovací (licenci) na dobu jednoho roku platný a poznamená býka přížahou (t. j. vypáleným znamením, okres [město] dotýčný naznačujícím, se dvěmi posledními číslicemi letopočtu). Licentování a označení býka má platnost po dobu jednoho roku i v jiných okresích. Žádá-li majitel ohledání býka svého, může komise býka ohledati na útraty majitelovy. Komise ohledací musí vésti rejstřík o býcích za způsobilé uznaných a licentovaných, a vyhledovati jich stanice. Přejde-li býk licentovaný v držení osoby jiné, učiniž starosta obce, ve které se býk dosud nalézal, o tom oznámení komisi ohledací. Zemský výbor může rozpustiti komisi ohledací i před projitím doby a naříditi sestavení nové komise. (Zák. ze dne 21. dubna 1887, č. 32 z. z.)

Užívá-li aneb dá-li užívati někdo býka svého ku plemenitbě, aniž má licenci, ať za plat nebo zdarma, propadá pokutě 3 zl., která může se zvýšiti až na 15 zl. (§§ 7. a 9. zák. ze dne 21. dubna 1887 č. 32 z. z.) Majitel krávy nebo jalovice, jenž by ji vědomě pustil k býku nelicentovanému, trestán buď v každém jednotlivém případě pokutou od 1 zl. až do 5 zl.

Okresní výbory mají dleob doby ustanovení § 100. obec. ř. dohlížeti k tomu, aby starostové obecní přesně šetřili ustanovení tohoto zákona. Výkon trestních ustanovení zákona přísluší jak v obcích tak ve městě orgánům místní policie. Proti nálezům trestním připouští se odvolání k úřadům politickým. Pokuty připadají místnímu fondu chudinskému obce, v jejíž obvodu přestupek byl spáchán.

II. V markrabství moravském platí dle zák. ze dne 23. března 1883 č. 43 z. z. ustanovení podobná.

Licentování býků, jakož i dozor nad jich chovem přísluší tu komisím (t. zv. komisím pro chov zvířat), které skládají se ze 3 členů, jmenovaných zemským výborem na dobu 6 let. Komisím těm přísluší netoliko licentování býků, nýbrž dozor nad chovem dobytka vůbec.

Bydliště viz Příslušnost soudní.

Byty dělnické viz Dělníci.

Byty pro vojsko viz Ubytování vojska.

Caducum viz Odúmrtí.

Cautio actoria viz Jistota žalobní.

Cejchovnictví.

I. Dějiny. Patentem císařovny Marie Teresie ze dne 23. srpna 1777. byl vydán cejchovní řád za tou příčinou, »aby zavedena byla stejná míra a váha, a aby obecenstvo netrpělo žádné újmy«. Dle tohoto patentu, který byl nařízením ze dne 17. listopadu 1784 doplněn, byl každý povinnen dáti míry, závaží a váhy cimentovati a recimentovati. Cimentování za tehdejší doby obstarávali zeměpanští úřadové. Císař Josef II. zrušil tyto zeměpanské úřady cejchovní nařízením ze dne 1. listop. 1787 a dohled na míry a váhy svěřil magistrátům a představeným obcí, nařídív dále, by cejchování bezplatně bylo obstaráváno, recimentování zrušil úplně. Brzy však se objevilo, že jest nutno, aby recimentování znovu bylo zavedeno, což stalo se také dv. d. ze dne 15. dubna 1790 a 29. března 1793; cejchování měly pak obstarávati bezplatně úřady obecní. Cís. nař. ze dne 1. listop. 1787 jest ještě dnes zákonitým podkladem cejchovnictví. Stanovami, kterými byly politické úřady organisovány z r. 1853 č. 10 ř. z. byly obecní úřady cejchovní podrobeny státnímu dohledu, který byl svěřen úřadům okresním. Nařízením min. vnitra a obchodu ze dne 6. června 1858 č. 93. ř. z. byla ve všech korunních zemích, ve kterých dolnorakouské míry a váhy zavedeny byly, vydána instrukce cejchovním úřadům. Říšský zákon ze dne 5. března 1862 č. 18. ř. z. čl. 5. pokládal dohled na míry a váhy za část samostatné působnosti obcí, a tak se stalo, že byl dozor nad cejchovnictvím úřadům politickým odňat. Brzy však objevilo se mnoho nesprávností, takže náprava stala se velice žádoucnou. To bylo podnětem organisace cejchovnictví a úřadů cejchovních.

II. Řád cejchovní, nyní platící, vydán byl zákonem ze dne 31. července 1871 č. 16. ř. z. ze dne 2. března 1872, kterým nová soustava měr a vah byla stanovena a jako základ zákonné míry a váhy přijat byl metr. (Čl. I.)

Základní mírou pro země na říšské radě zastoupené jest kopie metru ve článku I. za jedničku délky prohlášeného, kterážto kopie byla jako prototyp č. 15. od conférence générale des poids et mesures roku 1889 schválena. Podle certifikátu, který byl ku této kopii od comité international des poids et mesures přidán, jest vzdálenost mezi středními čárkami dvou souhlasných skupin čárek na této vzdálenosti nanesených, měřená při teplotě 0° C ve směru osy podélnými čarami naznačené o 0.000.000.9 metru větší, než metr článkem I. určený.

Základní váhou pro země na říšské radě zastoupené jest kopie kilogramu ve článku I. za jedničku váhy prohlášeného, kterážto kopie byla jako prototyp č. 33. od conférence générale des poids et mesures roku 1889 rovněž schválena. Podle certifikátu, který byl k této kopii od comité international des poids et mesures přidán, jest hodnota čili váha této kopie